

Til Energidepartementet
Fra NHO Byggenæringen

Vår dato: 20.12.2024
Vår referanse: Guro Hauge

Innspill til statsbudsjettet 2026

Byggenæringen er Norges største fastlandsnæring og skal frem mot 2030 bidra til å bygge et moderne og bærekraftig samfunn ved å realisere bygg og infrastruktur som dekker samfunnets behov, kutte utslipp og bygge klimaløsninger.

Et løft for energieffektivisering

NHO Byggenæringen mener det er helt nødvendig for kraftsituasjonen at regjeringen nå aktivt bidrar til å utløse det store potensialet som ligger i energieffektivisering av bygg innen 2030.

Behovet for å frigjøre mer kraft er svært godt kjent. For oss fremstår det merkelig at de mest effektive og minst konfliktfylte energiltakene fortsatt lar vente på seg. Vi håper 2026-budsjettet blir det budsjettet som virkelig tar energieffektiviseringen av Norge et langt skritt videre.

Energikommisjonens anslo et potensial for energieffektivisering på 15-20 TWh innen 2030. Dette er et potensial som i stor grad kan utløses i bygningsmassen, men det skjer ikke av seg selv. For å utløse dette potensialet trengs nye støtteordninger som har til formål å utløse at kjente teknologier og løsninger tas i bruk. Enovas nye mandat (som i skrivende stund ikke er kjent) må sikre dette.

Til nå har satsingene på energieffektivisering vært preget av at ulike støtteordninger har kommet og gått. I 2025 falt energitilskuddsordningen for bedrifter bort (1,1 mrd kr). Disse midlene burde vært kanalisert til etablerte energieffektiviseringsordninger, f.eks. i Enova. Etter Stortingets budsjettenighet for 2025 er den samlede potten til energieffektiviseringstiltak fortsatt om lag 30 prosent lavere enn i 2024. Dette må rettes opp i 2026-budsjettet. NTNU, SINTEF, Skanska og EBA har lagt frem en rapport som viser at det er behov for 4-5 mrd. kroner i støtte i året for å utløse 13 TWh i 2030. Det er energieffektivisering og lokal energiproduksjon som raskest kan bidra til å frigjøre kraft til det grønne skiftet, og bidra til å forhindre et kraftunderskudd. NHO Byggenæringen mener det er viktig at regjeringen sikrer at det samlede nivået på energieffektivisering står i stil med behovet.

NHO byggenæringen mener innretningen på støtteordningen til yrkesbygg og borettslag var god og at den kan videreføres til husholdningene. Da vil det gis støtte for hver kWh man sparer fremfor å definere hvilke tekniske løsninger det skal gis støtte til, og kjente effektive løsninger vil kunne tas i bruk.

Vi ber departementet vurdere om flere av virkemidlene for energieffektivisering bør legges til Husbanken. For å nå energisparemålene må effektive og kjente løsninger rulles ut bredt i eksisterende bygninger, og Husbanken besitter god kompetanse om boligbygg. Husbanken har også bevist at de lykkes godt med virkemidler som har en bred målgruppe. De jobber spesifikt med boligspørsmål, og har spisskompetanse på å utbetale lån og tilskudd til befolkningen. Pengene som har gått til energieffektivisering i kommunale boliger har blitt satt i aktivitet raskt. Vi er kjent med at Husbanken kan

ta på seg denne ordningen, ved å ansette 2- 3 ansatte. Vi mener dette ikke vil øke administrasjonskostnadene, da utgiftene hos Enova vil bli redusert. I sum mener vi det er verdt å undersøke om dette bidrar til nødvendig temposkifte for energieffektivisering.

Uttesting av nye virkemidler for å få fart på energieffektivisering

Dagens virkemidler for energieffektivisering har ikke gitt de resultatene vi trenger for å nå målet om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen i 2030. NHO Byggenæringen viser til EDs handlingsplan for energieffektivisering (2023), og mener planen ikke har tilstrekkelig virkemidler for å nå målene. Det er følgelig behov for å utvikle nye virkemidler, og vi ber derfor ED legge til rette for å teste ut to forslag:

Energispareforpliktelser

Vi ber departementet teste en pilot på energispareforpliktelser inspirert av tidligere dansk ordning, hvor nettselskapene fikk ansvar for å nå visse energisparemål i sin kundegruppe. Danmark sparte i en tiårsperiode om lag 30 TWh. NHO Byggenæringen ber ED ta initiativ til en pilot for å teste ut dette virkemiddelet, der man kan prøve ut dette i samarbeid med et nettselskap i en to-årsperiode. Gjennom prosjektet vil man få viktig erfaring som kan brukes til å vurdere om dette kan være en effektiv måte og gjennomføre energieffektivisering senere.

Håndverkerstøtte

Håndverkere er viktige rådgivere for boligeiere som skal gjennomføre rehabilitering. De treffer boligeiere på beslutningstidspunkt hvor det er aktuelt å gjennomføre energieffektivisering. Det er derfor viktig at håndverkeren både kan gi gode råd til boligeiere om hva som er gode energiltak i deres bolig, og kan gjennomføre tiltakene på en god måte. I dag er det en stor utfordring at disse bedriftene ikke ser en merverdi i å selge inn disse løsningene. Vi trenger å etablere en bedre salgskanal for energieffektivisering, slik at det på sikt blir mindre behov for statlig støtte.

NHO Byggenæringen ber departementet teste ut om støtte til håndverker som selger inn og gjennomfører energieffektiviseringstiltak i boliger er mer effektivt for å nå samfunnets mål enn dagens virkemidler. Norges 50 000 håndverksbedrifter kan være bedre ambassadører for energieffektiviseringstiltak enn statlige informasjonskampanjer. Vi ber regjeringen sette av 20 millioner kroner til en slik pilot.

Vi ber Energidepartementet om å:

- Øke de totale bevilgningene til energieffektivisering til 4 mrd. kroner.
- Endre og flytte støtteordningene fra Enova til Husbanken
- Etablere to piloter (energispareforpliktelser og håndverkerstøtte) for å teste ut nye virkemidler for å få fart på energieffektivisering.

Med vennlig hilsen

Guro Hauge

Direktør for samfunnspolitikk og bærekraft NHO Byggenæringen